

वा० रा०

॥३३॥

त्वयापि प्रार्थनापूर्वमयमर्थः कारणीयः स्यादित्यर्थप्रतिपादकं श्लोकमाह ॥ शासनाद्वेति ॥ पापोहं मे दंडं कुर्विति प्रार्थनया स्वसमीपमागतस्य पापिनः शासनादंडकारणाद्वा मोक्षादयया विसर्जनाद्वा ॥ स्तेन इति पापोपलक्षणं ॥ तत्र द्वितीयः पक्षो राज्ञो दोषायेत्याह ॥ राजा तु पापस्याशासन् पापनिग्रहमकुर्वन् ॥ अनेन त्वदंडकरणमस्मादृशमावश्यं कमिति ध्वनितं ॥ ३२ ॥ अथात्रार्थे शिष्टाचारमपि प्रमाणयति ॥ आर्येणेति ॥ मम कूटस्थेन मांधात्रा त्वया यत्प्रकारं पापं कृतं तत्प्रकारे पापे केनचिच्छ्रमणेनार्हतेन कृते सति कर्तुमीप्सितं घोरं व्यसनं दंडरूपं मांधात्रा कृतं ॥ ३३ ॥ अन्यैरपि वसुधाधिपैः प्रमत्तपुरुषैः कृतं पापं प्रति शुद्धये दंडनं कृतमित्यध्याहारः ॥ न केवलं राजदंड एव पाप प्रायश्चित्तमन्यदपि मन्वायुक्तमित्याह ॥ प्रायश्चित्तं च कुर्वति ॥ कृतपापा इति शेषः ॥ तेन कर्त्तुं नुष्ठितप्रायश्चित्तेन ॥ ३४ ॥ धर्मतः शास्त्रतः न वयं स्ववशे स्थिताः किं शासनाद्वापि मोक्षाद्वा स्तेनः पापास्तमुच्यते ॥ राजा त्वशासनापस्यतद्वाप्नोति किल्बिषं ॥ ३२ ॥ आर्येण मम मांधात्रा व्यसनं घोरमीप्सितं ॥ श्रमणेन कृते पापे यथा पापं कृतं त्वया ॥ ३३ ॥ अन्यैरपि कृतं पापं प्रमत्तैर्वसुधाधिपैः ॥ प्रायश्चित्तं च कुर्वति तेन तच्छ्राम्यते रजः ॥ ३४ ॥ तदलं परितापेन धर्मतः परिकल्पितः ॥ वधो वानरशार्दूलनवयं स्ववशे स्थिताः ॥ ३५ ॥ शृणु चाप्यपरं भूयः कारणं हरिपुंगव ॥ तच्छ्रुत्वा हि महद्दीरनमन्युं कर्तुमर्हसि ॥ ३६ ॥ न मे तत्र मनस्तापो न मन्युर्हरिपुंगव ॥ वागुराभिश्च पाशैश्च कूटैश्च विविधैर्नराः ॥ ३७ ॥ प्रतिच्छन्नाश्च दृश्याश्च गृह्णन्ति सुबहून्मृगान् ॥ प्रधावितान् वा विच्रस्तान् विस्त्रब्धान् अतिविष्टितान् ॥ ३८ ॥ तु शास्त्राधीना इति शेषः ॥ एतेनादर्शनपूर्वकं वधोऽधर्म इति यदुक्तं तदपि समाहितं दंडार्थवधे दर्शनानपेक्षणात् ॥ एवं वालिनः संध्योपासनाद्यनुष्ठानेन शास्त्रज्ञत्वमवलंब्य समाहितं ॥ ३५ ॥ अथ केवलशास्त्रामृगत्वमवलंब्यापि समाधत्ते ॥ शृणु चापीति ॥ छन्नेनानभिमुखस्य निःशंकवधे कारणं शृण्वित्यर्थः ॥ तन्महत्कारणं श्रुत्वा मन्युं न कर्तुमर्हसि ॥ ३६ ॥ तत्र प्रच्छन्नवधे मनस्तापः कथमेवं कृतमिति पश्चात्तापो न ॥ नापि वधस्य कारणं मन्युर्मम क्रोधः ॥ यद्वा मन्युः शोकः मृगाणां तादृशवधस्य राज्ञां स्वभावतया न दोष इत्याह ॥ वागुराभिः विविधैः कूटैः तृणच्छन्नैश्च भ्रादिसंपादनरूपैः ॥ ३७ ॥ पर्णान्याच्छादितत्वादिरूपैः प्रतिच्छन्ना इत्यन्वयः ॥ विस्त्रब्धान् विश्वस्तान् अतिविष्टितान् स्वपालितमृगैः विष्टितान् विरोधेन स्थितान्युध्यमानानिति यावत् ॥ ३८ ॥

कि० कां०

॥३३॥